

Associació Catalana per la Infància Maltractada

**Pla Marc
Prevenió i Atenció
al Maltractament Infantil**

des de 1988 en el camí del bon tracte

1. Introducció Pàg. 3

D'on venim

2. Marc de referència Pàg. 5

La Infància també

3. El Pla Marc de l'ACIM Pàg. 7

Prevenició i Atenció del

Maltractament Infantil

**3.1. Línies d'actuació i Pàg. 7
objectius generals del Pla****4. Activitats Pàg. 11**

Què fem? Pàg. 11

Com ho fem? Pàg. 16

1.

Introducció

D'on venim...

L'Associació Catalana per la Infància Maltractada (ACIM) es va fundar l'any 1988 amb els objectius prioritaris de:

- **Defensar els Drets** dels Infants i els Adolescents
- **Promoure el bon tracte** a la infància i a l'adolescència
- **Combatre activament qualsevol forma de violència** contra la infància i l'adolescència.

Entenem que un infant o adolescent és maltractat quan és objecte de violència física o psíquica, de fet o per omissió, per part de les persones o institucions de les quals depèn per desenvolupar-se, motiu pel qual una part central de la nostra feina és la **sensibilització** de professionals, de famílies, d'autoritats públiques i de la societat en general sobre aquest fet i sobre la necessitat de treballar en la **prevenció** de qualsevol tipus de maltractament.

L'experiència dels nostres 29 anys ens ensenya que la detecció d'un infant maltractat és a la vegada la detecció d'una família amb problemes, o d'una escola o uns mestres amb dificultats. Per això promovem el **treball en xarxa** com la manera més eficaç d'abordar cada cas, amb el compromís de cada servei i professional en l'adquisició o recuperació per part dels propis afectats de les habilitats i els valors necessaris.

Sota el convenciment que ningú descobreix allò que no cerca, i no cerca sobre això que desconeix, considerem indispensable la capacitació dels professionals en les diferents arestes del maltractament infantil (prevenció, detecció, diagnòstic i intervenció). En aquesta línia promovem la **formació** de professionals, l'elaboració d'estudis, investigacions i documentació sobre la Infància maltractada i en situació de risc, així com l'intercanvi i promoció de bones pràctiques amb altres institucions per a la prevenció del maltractament infantil.

Des de la creació de l'entitat, el **voluntariat** revesteix una importància cabdal en el seu desenvolupament. Actualment, a més dels membres de la Junta Directiva, els voluntaris i voluntàries que col·laboren amb nosaltres s'organitzen en tres àmbits: tallers a les escoles, gestió i manteniment dels canals de comunicació de l'entitat, i grup d'estudi i elaboració de materials i continguts formatius.

2.

Marc de referència

La infància també...

La infància és un període vital diferenciat i amb característiques pròpies en el qual té lloc el **desenvolupament físic, psicològic, social i cognitiu** de les persones. Perquè això tingui lloc de forma sana i plena són igualment fonamentals les **experiències** viscudes com les **influències** que es reben des del medi en què l'esmentat desenvolupament es produeix.

Precisament per tractar-se d'una etapa en la qual la maduració és incompleta i els processos cognitius i les habilitats psicosocials no estan plenament desenvolupades, els infants i adolescents es troben en una situació d'especial **vulnerabilitat**, particularment a patir situacions de violència.

D'acord a la Convenció dels Drets dels Infants de Nacions Unides, els països estan obligats jurídicament a fer front a la violència contra la infància i l'adolescència en totes les seves manifestacions i així mateix són els Estats els responsables de proporcionar protecció, justícia i atenció als infants i adolescents víctimes de maltractament. Malgrat els avenços registrats en la lluita contra el maltractament infantil, cada any milers d'infants i adolescents a tot el món continuen sent víctimes i també testimonis de situacions de violència física, sexual i/o emocional, sent el maltractament infantil un problema que es dona a escala global i afecta de forma greu, tant a curt com a llarg termini, la salut física i mental i el desenvolupament i benestar d'infants i adolescents.

**Al nostre país
aquesta
realitat també
existeix**

- S'estima que un de cada 5 infants o adolescents poden ser víctimes d'alguna forma de violència sexual durant la seva infantesa o joventut.
- Entre els augments més significatius destaquen aquells delictes relacionats amb la llibertat sexual dels menors d'edat (entre ells, l'explotació sexual comercial infantil).
- La majoria d'infants i adolescents a Catalunya víctimes de maltractament ho són de negligència, seguit de maltractament físic, psicològic o emocional i sexual, sent els nois els més afectats.

Què falla? Ens trobem davant diferents reptes: 1) manca d'inversió en la **prevenció** de la violència contra la infància; 2) manca o fragmentació **de les estratègies integrals** per a la prevenció de la violència; 3) **marcs jurídics** incomplets i deficiències en l'aplicació de la legislació; 4) falta de **perspectiva de gènere** en la lluita contra la violència; 5) **desatenció i invisibilitats** de situacions d'especial vulnerabilitat com ara pobresa, minories ètniques, etc.; 5) **mecanismes i serveis** poc o gens accessibles ni adients per als infants; 6) manca de **serveis especialitzats** per a la recuperació i reintegració de les víctimes; 7) manca de **dades** i d'investigació sobre la incidència i l'impacte de la violència.

3.

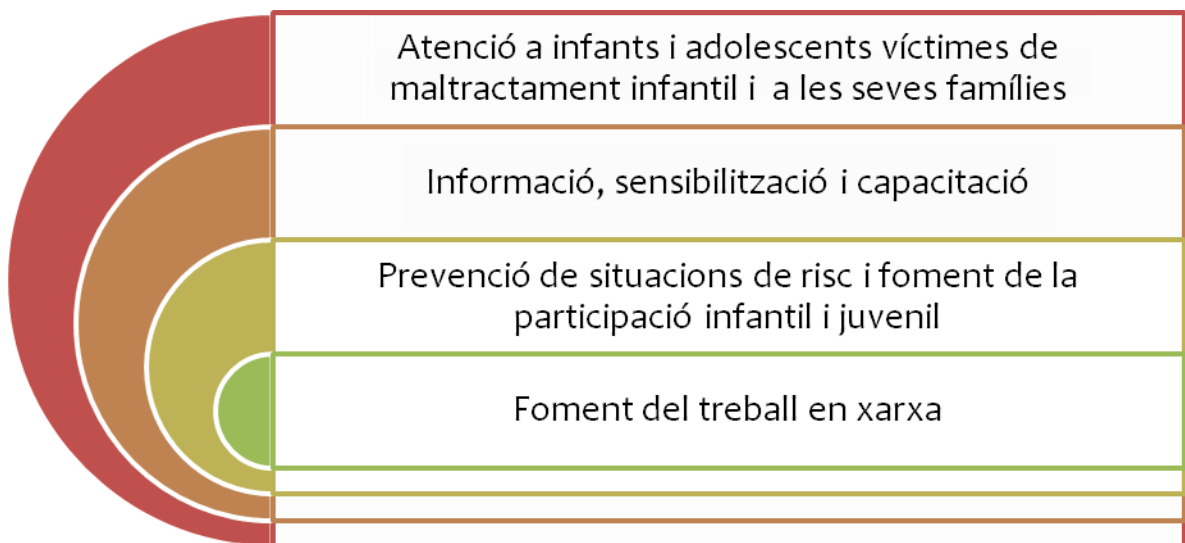
El Pla Marc de l'ACIM

Prevenció i Atenció al maltractament Infantil

D'acord amb l'anterior l'ACIM implementa el seu **Pla de prevenció i atenció al maltractament infantil** amb l'objectiu d'augmentar la seva prevenció, millorar la detecció i donar atenció a les diferents situacions de risc, a través d'una sèrie d'actuacions en els àmbits de la **prevenció, la sensibilització, la formació, l'atenció** en matèria de maltractament infantil i el **foment del treball en xarxa** amb tots aquells professions relacionats amb la infància i l'adolescència. Es tracta d'una actuació complementària a la dels serveis públics, tendent a garantir la protecció integral dels drets de la Infància i l'Adolescència i assegurar que qualsevol infant i/o adolescents pugui créixer lliure de qualsevol tipus de violència.

Línies d'actuació i objectius generals del Pla

El programa **de prevenció i atenció al maltractament infantil** es desenvolupa a través de 4 línies d'actuació relacionades, complementàries i transversals:

Aquestes línies d'actuació, en base a les necessitats detectades, es concreten en els següents objectius generals:

Línia d'actuació 1. ATENCIÓ A INFANTS I ADOLESCENTS VÍCTIMES DE MALTRACTAMENT INFANTIL I A LES SEVES FAMÍLIES

- **Objectiu 1.** Prestar l'atenció necessària a infants i adolescents víctimes de qualsevol forma de maltractament o que presentin actituds agressives, així com a les famílies d'aquestes víctimes i agressors.

Es pretén atendre, durant la seva infantesa, a infants i adolescents en situació de risc i/o víctimes de maltractament i a les seves famílies, a través de la intervenció directa, l'orientació i l'assessorament a aquests col·lectius per tal de:

- **Millorar l'atenció d'infants i adolescents víctimes de maltractament/agressors.**
- **Augmentar i millorar la coordinació entre tots els agents involucrats en situacions de maltractament.**

Línia d'actuació 2. INFORMACIÓ, SENSIBILITZACIÓ I CAPACITACIÓ

- **Objectiu 2.** Sensibilitzar als diferents estaments de la comunitat educativa sobre la realitat dels maltractaments i els drets de la infància i l'adolescència, amb especial èmfasi en l'alumnat.

Es pretén fomentar la participació infantil i juvenil a través de la implementació de diferents tallers dirigits a tots els agents de la comunitat educativa, alumnat, famílies i professorat, per tal de:

- **Difondre estratègies d'autoprotecció.**
- **Augmentar la prevenció de les situacions de risc i la detecció primerenca.**
- **Incorporar la perspectiva de la infància i l'adolescència en aquells temes que els afecten.**

Línia d'actuació 3. PREVENCIÓ DE SITUACIONS DE RISC I FOMENT DE LA PARTICIPACIÓ INFANTIL I JUVENIL

Objectiu 3. Informar, sensibilitzar i capacitar a la població en general i a col·lectius professionals vinculats en matèria d'atenció a infància i família en situacions de maltractament i de violència contra infants i adolescents.

Es pretén: 1) informar i sensibilitzar a la població general i a col·lectius professionals específics a través de la difusió, elaboració i participació en estudis i investigacions, principalment a nivell autonòmic, sobre la realitat del maltractament infantil, així com implementar campanyes de sensibilització específiques sobre el fenomen; 2) formar a professionals i futurs professionals vinculats directament o indirecta amb la infància i l'adolescència, a través de diferents accions formatives i de capacitatció sobre la realitat del maltractament infantil en qualsevol de les seves manifestacions. Tot això amb l'objectiu de:

- **Augmentar el coneixement científic sobre a realitat del maltractament infantil.**
- **Augmentar el coneixement i la detecció de les situacions de risc.**
- **Augmentar la consciència social sobre el fenomen del maltractament infantil.**
- **Augmentar la promoció de canvis en les normes socials i de comportament.**

Línia d'actuació 4. FOMENT DEL TREBALL EN XARXA

● **Objectiu 4. Promoure el treball en xarxa i la coordinació interinstitucional de tots aquells agents i administracions directament vinculats amb la problemàtica de la violència contra la infància i l'adolescència.**

Es pretén el foment del treball en xarxa i la coordinació entre els agents significatius i administracions que treballen en l'àmbit de la protecció a la infància i l'adolescència i el foment de la implementació d'estratègies integrals de protecció a infants i adolescents per tal de:

- **Augmentar i enfortir la col·laboració entre tots els agents implicats en la protecció a la infància i l'adolescència**
- **Millora en l'atenció d'infants i adolescents víctimes de maltractament i/o agressors.**

4.

Activitats

Què fem?

L'Associació Catalana per la Infància Maltractada (ACIM), des de la seva formació, ha vingut realitzant un conjunt d'actuacions i continua implementant diferents activitats adreçades a l'eradicació de qualsevol tipus de maltractament o violència contra la infància i l'adolescència a través del foment del bon tracte a infants i adolescents sempre sota la perspectiva del respecte cap als Drets de la Infància i l'Adolescència.

A continuació es descriuen les principals activitats que configuren el referit Programa marc d'acord als diferents objectius descrits anteriorment.

Línies d'actuació i
objectius generals

Objectius
específics

Activitats

Servei ACULL

L.A. 1. ATENCIÓ A INFANTS I ADOLESCENTS
VÍCTIMES DE MALTRACTAMENT INFANTIL I
A LES SEVES FAMÍLIES

Objectiu 1. Prestar l'atenció necessària a infants i adolescents víctimes de qualsevol forma de maltractament, així com a aquells que presentin actituds agressives i a les famílies d'aquestes víctimes i agressors .

- OG.1.1. atendre demandes d'informació genèrica, consultes socioeducatives i/o psicològiques.
- OG. 1.2. Orientar cap a aquells recursos externs complementaris per a aquelles demandes que ho requereixin.

Recepció de demandes per a la seva posterior derivació i/o intervenció a través dels diferents mitjans dels què disposa l'associació (e-mail, telèfon, presencialment)

Atenció informativa a aquells usuaris que es posen en contacte amb l'ACIM per sol·licitar informació específica o concreta, però sense fer referència a una demanda particular

Atenció de consultes enfocada a resoldre aspectes concrets d'una demanda.

Entrevistes d'acollida en les que s'amplia informació sobre el cas i es valora la situació.

Entrevistes de seguiment en el marc de l'acompanyament integral que s'ofereix a tots els casos.

Assessorament en funció de la demanda, a través del qual s'ofereixen els instruments i recursos adients a la situació plantejada.

Coordinacions externes des de la perspectiva del treball en xarxa comptant i involucrant a tots aquells professionals i serveis que intervenen al cas.

Línies d'actuació i
objectius generals

Objectius
específics

Activitats

Drets en Acció

L.A. 2. Informació, sensibilització i
capacitació

**Objectiu 2. Sensibilitzar als
diferents estaments de la
comunitat educativa sobre la
realitat dels maltractaments i
els drets de la Infància i
l'adolescència `posant
especial èmfasi en l'alumnat.**

- OG.2.1. oferir accions de sensibilització presencials en àmbits educatius adreçats a mares, pares i cuidadors, mestres i professors, món associatiu
- O.G.2.2. Oferir accions de sensibilització presencials a infants i adolescents i estudiants de cicles formatius
- O.G.2.3. Proporcionar recursos i eines adaptades a col·lectius professionals de l'àmbit educatiu, infants i adolescents, mares i pares i altres col·lectius relacionats.

Implementació de tallers sobre l'ús segur de les Tecnologies de la Relació, la Informació i la Comunicació adreçats a alumnes de primària i secundària, mestres i professors, mares i pares i cuidadors, amb una duració de dues hores, generalment en dues sessions.

Implementació de tallers sobre els Drets i Deures de la Infància i l'Adolescència adreçats a alumnes de primària i secundària, mestres i professors, mares i pares i cuidadors i altres col·lectius (associacions de dones i veïns, etc.) amb una duració de dues hores, generalment en dues sessions.

Implementació de tallers sobre masclisme adolescent adreçats a alumnes de primària i secundària, mestres i professors, mares i pares i cuidadors i altres col·lectius (associacions de dones i veïns, etc.) amb una duració de dues hores, generalment en dues sessions.

Implementació de tallers sobre violència entre iguals adreçats a alumnes de primària i secundària, mestres i professors, mares i pares i cuidadors i altres col·lectius (associacions de dones i veïns, etc.) amb una duració de dues hores, generalment en dues sessions.

Línies d'actuació i objectius generals

Objectius específics

Activitats

Prevenció, detecció, intervenció

L.A. 3. **Prevenció de situacions de risc i foment de la participació infantil i juvenil**

O.G. 3. Informar, sensibilitzar i capacitar a la població en general i a col·lectius professionals vinculats amb la infància i l'adolescència en matèria d'atenció a la infància i família en situacions de maltractament i de violència contra infants i adolescents.

- OG.3.1. Oferir accions formatives adaptades a diferents col·lectius professionals.
- OG. 3.2. Proporcionar eines i recursos formatius específica per professionals de diferents àmbits relacionats.
- OG.3.3. Oferir accions de sensibilització i informatives adreçades a la població en general.
- OG.3.5. Proporcionar suport tècnic i assessorament a aquells professionals o futurs professionals que ho requereixin.

Cerca i difusió d'estudis, investigacions sobre la realitat del maltractament infantil.

Organització i difusió de seminaris i accions formatives adreçades a diferents col·lectius professionals

Proporció d'informació, orientació, assessorament i suport a professionals i futurs professionals vinculats amb la infància i l'adolescència.

Participació en seminaris i altres activitats formatives

Elaboració, adaptació i difusió de materials específics sobre la realitat del maltractament infantil

Implementació campanya permanent de sensibilització i informació

Implementació campanya "Un de cada Cinc" per la prevenció de l'abús sexual infantil

Línies d'actuació i
objectius generals

Objectius
específics

Activitats

En xarxa

L.A. 4. Foment del treball en xarxa

O.G. 4. Promoure el treball en xarxa i la coordinació interinstitucional de tots aquells agents i administracions directament vinculats amb la problemàtica de la violència contra la infància i l'adolescència

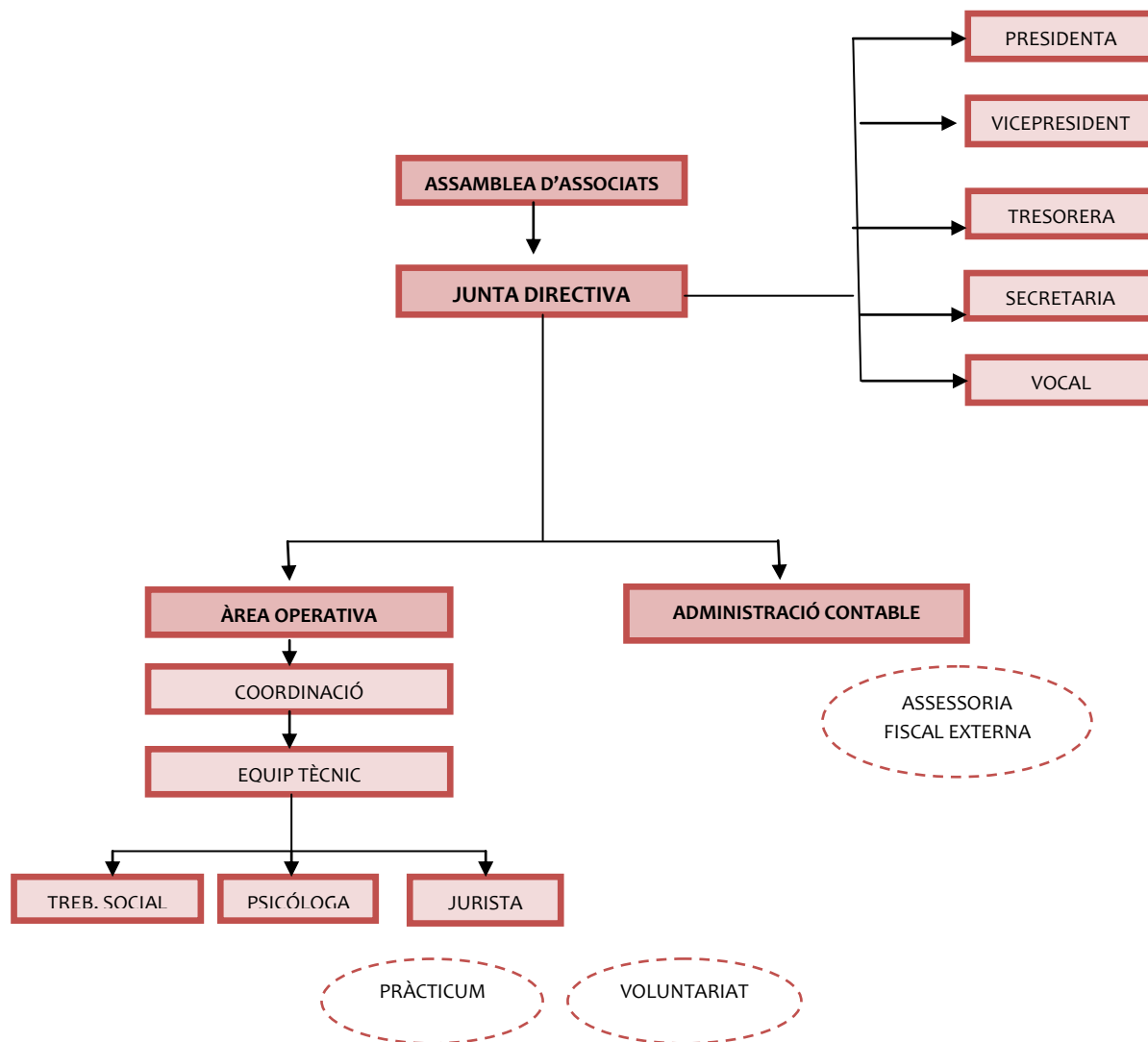
- OG.4.1. Enfortir i millorar la coordinació de tots els agents significatius en la prevenció del maltractament infantil.

Participació en fòrums, reunions i altres espais institucionals relacionats amb la problemàtica de la violència contra la infància i el maltractament infantil

Promoció i impuls de grups de treball i taules rodones interdisciplinàries sobre els aspectes més rellevants de la prevenció, la detecció i la intervenció en casos de maltractament infantil i/o vulneració dels drets de la infància:

- Impuls del grup de treball sobre la *“vulneració dels drets de la infància i l'adolescència a les ruptures conflictives de parella”*
- Impuls del grup de treball sobre *“violències visibles i invisibles a l'escola”*

Com ho fem?

Les activitats de l'ACIM es porten a terme a través de les actuacions de tots els professionals que la integren incloent la junta Directiva de l'associació, l'equip tècnic i l'equip de voluntaris.

L'equip tècnic està integrat per professionals de la psicologia, del treball social, del dret i d'administració, especialitzades en orientació i assessorament en maltractament infantil, abús sexual infantil, Drets de la infància i atenció a la infància i adolescència. L'ACIM també compta amb un equip de voluntaris professionals de diferents àmbits que donen suport a les diferents activitats realitzades per l'entitat.

Quant al mitjans infraestructurals, l'ACIM disposa d'oficines equipades per a la realització de tasques administratives, de gestió i d'execució, a més de comptar amb accés a sales, aules i auditoris d'ús compartit.

Associació Catalana per la Infància Maltractada

ACIM

Hotel d'Entitats La Pau, c/Pere Vergés, 1, planta 10, despatxos 2 i 3
08020, Barcelona
93 511 4416 – 660 139 467
www.acim.cat - acim@acim.cat

des de 1988 en el camí del bon tracte

Creu de Sant Jordi
2007

entitat declarada
d'utilitat pública

Ordre INT/4256/2006, de 26 de desembre del Ministeri de l'Interior

Treballem amb el suport i el
finançament de:

Generalitat de Catalunya

Col·labora:

Formem part de:

Voluntaris.cat
Federació Catalana de Voluntariat Social